

viešasis
ADMINISTRAVIMAS
P u b l i c A d m i n i s t r a t i o n

VILNIUS

2011* 2(30)

Teorinis ir praktinis žurnalas VIEŠASIS ADMINISTRAVIMAS
The theoretical and practical journal PUBLIC ADMINISTRATION

Redakcijos kolegija /Editorial Board:

Vyriausieji (moksliniai) redaktoriai /

Editors in chief (scientific editors):

prof. dr. **E. CHLIVICKAS** / Prof Dr

prof. habil. dr. **B. MELNIKAS** /Prof Dr Habil

Nariai / Members

A. ASTRAUSKAS, dr., LR Seimas, Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto biuro patarėjas /Dr, Adviser of the Secretariat of Committee on State Administration and Local Authorities, the Seimas of the Republic of Lithuania, Lithuania

A. BARABASHEV, ProfDr, Dean of High School of Economics, State University, Moscow, Russia

P. BOORSMA, Prof Dr, Public Finance Faculty for Public Administration and Public Policy, University of Twente, the Netherlands

M. BRINTHALL, Executive Director of American Political Science Association, USA

E. CHLIVICKAS, prof. dr., Vilniaus Gedimino technikos universitetas, Lietuvos viešojo administravimo lavinimo institucijų asociacijos prezidentas, Finansų ministerijos mokymo centro direktorius / Prof Dr, Vilnius Gediminas Technical University, President of Lithuanian Public Administration Training Association, Director of Training Centre of the Ministry of Finance, Lithuania

J. CZAPUTOWICZ, ProfDr, Director of National School of Public Administration, Poland

M. DUGGETT, Professor, University of Portsmouth, United Kingdom

L. GAJDOSOVA, Executive Director of Network of Institutes and Schools of Public Administration in Central and Eastern Europe (NISPAcee), Slovakia

R. GINEVIČIUS, prof. habil. dr., Vilniaus Gedimino technikos universiteto rektorius / Prof Dr Habil, Rector of Vilnius Gediminas Technical University, Lithuania

L. YIU, Dr, President of Centre for Socio-Economic Development, Switzerland

E. JANČIAUSKAS, prof. habil. dr., Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija / Prof Dr Habil, The General Jonas Zemaitis Military Academy of Lithuania

B. LEIDHAMMAR, Prof, Division for Business and Economics, Karlstad University, Sweden

R. MALKEVIČIUS, dr., Lietuvos viešojo administravimo lavinimo institucijų asociacijos konsultantas /Dr, Consultant of Lithuanian Public Administration Training Association, Lithuania

A. MARČINSKAS, prof. habil. dr., Vilniaus universiteto katedros vedėjas / Prof Dr Habil, Head of Department, Vilnius University, Lithuania

B. MELNIKAS, prof. habil. dr., Vilniaus Gedimino technikos universiteto katedros vedėjas / Prof Dr Habil, Head of Department, Vilnius Gediminas Technical University, Lithuania

S. PUŠKORIUS, prof. habil. dr., Mykolo Romerio universitetas /ProfDr Habil, Head of Department, Mykolas Romeris University, Lithuania

A. RAIPA, prof. dr., Kauno technologijos universitetas / ProfDr, Kaunas University of Technology, Lithuania

A. ROSENBAUM, Prof Dr, President of IASIA (International Association of Schools and Institutes of Administration), Brussels, Belgium, Director of Institute for Public Management and Community Service, Florida International University, USA

R. SANER, Professor, Basel University, Director of Diplomacy Dialogue, CSEND, Geneva, Switzerland

A. SEILIUS, prof. habil. dr., Klaipėdos universitetas / ProfDr Habil, Klaipėda University, Lithuania

A. TEMMES, Finnish Institute of Public Management, Finland

K. TOLO, Dr, Executive Director, National Association of Schools of Public Affairs and Administration (NASPAA), USA

B. WOOLDBRIDGE, ProfDr, Department of Political Science and Public Administration, Virginia Commonwealth University, USA

Žurnalo leidėjas / Publisher:

Lietuvos viešojo administravimo lavinimo institucijų asociacija/
Lithuanian Public Administration Training Association

Atsakingoji sekretorė / Executive Secretary:

J. Sabaitytė

el.paštas/E-mail j.sabaityte@lvalia.lt

Redakcija /Editorial Staff:

tel., faks./phone, fax +370 5 212 63 17

el.paštas/E-mail info@lvalia.lt

Žurnalas „Viešasis administravimas“ įtrauktas į mokslines tarptautines duomenų bazes EBSCO, Business Source Complete, LOGIN, GESIS. The journal 'Public Administration' has been included into the international scientific databases 'EBSCO', Business Source Complete, 'LOGIN' and databases of CSA Social Science Collection of GESIS Service Agency Eastern Europe.

TURINYS / CONTENT

VYRIAUSIŲJŲ REDAKTORIŲ ŽODIS

FOREWORD OF EDITORS IN CHIEF 6

VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ UGDYMAS, VIEŠOJI POLITIKA, NAUJASIS VIEŠASIS VALDYMAS: ŠIUOLAIKINIAI IŠŠŪKIAI

CIVIL SERVANT'S EDUCATION, PUBLIC POLICY, THE NEW PUBLIC GOVERNANCE: CONTEMPORARY CHALLENGES

E. Chlivickas, B. Melnikas. Valstybės tarnautojų ugdymo ir mokymo sistema: tobulinimo prioritetai ir perspektyvūs sprendimai

Civil Servant's Education and Training System: Improvement Priorities and Perspective Decisions 9

A. Raipa, M. Dūda. Naujasis viešasis valdymas: viešojo ir privataus sektorių partnerystė

The New Public Governance: Public-Private Partnership 17

A. Raipa, J. Buškevičiūtė. Piliečių dalyvavimas sprendimų priėmime: naujojo viešojo valdymo kontekstas

Citizen Participation in Decision making: The Context of New Public Governance 27

B. Mikulskienė. Moksliniais tyrimais ir įrodymais grįsta viešoji politika

The Public Policy based on the Scientific research and Evidence 36

E. Ragauskienė. Valstybės įmonės: valdymo tobulinimas

The State Enterprises: Improvement of Management 44

MOKSLO IR TECHNOLOGIJŲ PAŽANGA, INOVACIJOS, AUKŠTŲJŲ MOKYKLŲ VEIKLOS TOBULINIMAS

SCIENTIFIC AND TECHNOLOGICAL PROGRESS, INNOVATIONS AND IMPROVEMENT OF HIGHER EDUCATION

B. Melnikas. Aukštųjų technologijų sektorius: kūrybingumas, inovacijos, internacionalizavimo procesai

High Technologies Sector: Creativity, Innovations, Internationalization Processes 54

S. Puškorius. Šiuolaikinė aukštoji mokykla: veiklos vertinimas

The Modern Higher Education Institution: Activities Assessment 76

R. Strazdas, Ž. Židonis. Aukštasis mokslas: studentų praktinio rengimo tobulinimas

Higher Education: Improvement of Internship 84

Gerbiamieji skaitytojai!

Šiuolaikinės visuomenės gyvenime vyksta be galo daug įvairių pokyčių, jos raidos procesai yra sudėtingi ir prieštaringi. Nauji visuomenės lūkesčiai, šansai ir galimybės, poreikiai laiku suvokti naujas problemas bei kryptingai įgyvendinti joms spręsti reikalingas priemonės didėja.

Globalizacija ir socialinės ekonominės raidos, kultūros, mokslo ir technologijų pažangos internacionalizavimo, žinių visuomenės ir žinių ekonomikos kūrimo, Europos integracijos ir Europos Sąjungos plėtros, taip pat spartūs naujų gyvenimo būdo modelių, tradicijų formavimosi bei sklaidos procesai sukelia naujus iššūkius ir reikalavimus viešosios vadybos ir administravimo, valstybės tarnybos ir jos veiklos kokybei bei efektyvumui.

Siekiai tobulinti viešąją vadybą ir administravimą, modernizuoti valstybės tarnybą pagal šiuolaikinius iššūkius ir poreikius nulemia viešajai vadybai, administravimui ir valstybės tarnybos veiklai gerinti skirtų mokslinių tyrimų ir praktinių darbų prioritetus. Galima teigti, kad viešosios vadybos ir administravimo, taip pat valstybės tarnybos veiklos pokyčiai iš esmės atspindi tiek šiuolaikinės visuomenės gyvenimui charakteringą bendrą situaciją ir raidos bei pažangos tradicijas, tiek pačios visuomenės gebėjimus iškelti naujus ambicingus tikslus, inicijuoti inovatyvias idėjas, rengti ir įgyvendinti drąsius proveržių projektus.

Savaime suprantama, viešajai vadybai ir administravimui tobulinti, valstybės tarnybai modernizuoti skirtas naujas idėjas bei perspektyvius proveržių projektus turi išsamiai aptarti įvairių sričių specialistai praktikai ir akademiniai sluoksniai atstovai. Ši aplinkybė suformuoja „Viešojo administravimo“ žurnalo siekius skelbti tokias publikacijas, kuriose keliamos aktualios viešosios vadybos ir administravimo tobulinimo, valstybės tarnybos modernizavimo problemos, siūlomi perspektyvūs šių problemų sprendimo būdai. Kitaip tariant, siekiai reaguoti į naujausias ir svarbiausias aktualijas iš esmės nulemia kiekvieno žurnalo numerio tematiką.

Šis „Viešojo administravimo“ žurnalo numeris skirtas aktualioms problemoms, kurias tenka spręsti tobulinant viešąją vadybą ir administravimą, modernizuojant valstybės tarnybą atsižvelgiant į

šiuolaikinius visuomenės demokratizavimo procesus, į žinių ekonomikos kūrimo ir mokslo bei technologijų pažangos spartinimo poreikius. Šiame žurnalo numeryje skelbiami straipsniai priskiriami dviem stambioms sritims.

Pirma, tai straipsniai, kuriuose gvildenamos valstybės tarnybos modernizavimo, viešosios politikos ir vadybos efektyvinimo, viešojo administravimo tobulinimo problemos atsižvelgiant į naujausius poreikius:

- ◆ padidinti valstybės tarnybos efektyvumą valstybės tarnautojų ugdymo, mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo sistemų modernizavimo bei kokybiškai naujų sistemų kūrimo ir tolesnio plėtojimo priemonėmis, numatant parengti ir įgyvendinti ilgalaikę valstybės tarnautojams mokytį skirtą strategiją, orientuotą į tai, kad šalyje būtų sukurtas kokybiškai naujas, efektyviai veikiantis valstybės tarnautojų korpusas;
- ◆ aktyvinti visuomenės demokratizavimo procesus, sudaryti sąlygas didesniu mastu įtraukti įvairius visuomenės sluoksnius ir piliečius į viešosios politikos rengimą bei įgyvendinimą, visapusiškai skatinti viešojo ir privataus sektorių partnerystę, plėtoti sanglaudą ir bendradarbiavimą;
- ◆ sudaryti prielaidas tam, kad viešosios politikos sprendimai atitiktų visuomenės reikmes ir būtų aukšto pagrįstumo lygio, numatant viešosios politikos rengimą labiau grįsti moksliniais tyrimais ir jų rezultatais.

Antra, tai straipsniai, skirti žinių visuomenei ir žinių ekonomikai kurti, mokslo ir technologijų pažangai spartinti, aukštojo mokslo sistemai modernizuoti, prioritetą teikiant tokiems klausimams, kaip:

- ◆ aukštųjų technologijų sektoriaus raida, inovacijų aktyvinimas atsižvelgiant į žinių visuomenės ir žinių ekonomikos kūrimo poreikius, į didėjantį aukštųjų technologijų sektoriaus vaidmenį socialinės ekonominės raidos internacionalizavimo sąlygomis;
- ◆ aukštojo mokslo institucijų veikos tobulinimas, ypač atsižvelgiant į poreikius gerinti specialistų pasirengimą, suteikiant jiems kompleksinių praktinių žinių ir ugdant praktinius gebėjimus, reikalingus būsimoje profesinėje veikoje, numatant efektyvinti aukštojo mokslo institucijų administravimą, įgyvendinant jų veiklos vertinimui tobulinti skirtas priemones.

Nepaisant to, kad skelbiamuose straipsniuose dėstomi požiūriai į keliamas problemas ir į jų sprendimą neapėmia visų atitinkamai tematikai būdingų aplinkybių ir ypatumų, galima tikėtis, kad keliamos mintys galėtų būti naudingos skatinant geresnį šiuolaikinės visuomenės gyvenime

vykstančių raidos ir pokyčių procesų suvokimą bei inicijuojant tolesnius tyrimus, kuriais kryptingai tobulinama viešoji vadyba, administravimas ir efektyvinama valstybės tarnybos veikla. Tikimės, kad žurnalo straipsniai bus Jums, gerbiamieji skaitytojai, ir įdomūs, ir naudingi.

Dear Readers,

The life of the contemporary society is marked with a vast variety of multiplex changes, complexity and ambiguity of development processes, expression of new expectations, chances and possibilities, as well as growing needs for timely perception of newly-emerged issues and purposeful implementation of measures necessary to solve them.

Globalisation as well as processes of social economic development, internationalism of culture, scientific and technological progress, development of a knowledge-based society and knowledge economy, European integration and enlargement of the European Union, jointly with rapid processes related to formation and dissemination of new lifestyle and tradition patterns result in new challenges and requirements for the quality and efficiency of public management and administration as well as civil service and related activities.

Objectives to improve public management and administration, and to modernise civil service in complete adequacy with contemporary challenges and needs substantially predetermine priorities for both scientific research and practical work destined for public management and administration as well as improvement of activities related to civil service: one may state that changes in public management and administration as well as in activities of civil service virtually reflect both the general situation and developmental-progressive traditions characteristic of the contemporary society's life, and the very society's abilities to raise new ambitious objectives, to initiate innovative ideas, as well as to formulate and implement daring advancement projects.

Naturally, new ideas and promising advancement projects related to improvement of public management and administration and to modernisation of civil service require versatile discussions among practicing specialists of various fields and representatives of academic layers. The aforementioned circumstance predetermines the objectives of the "Viešasis administravimas" (Public Administration) journal to present publications that tackle with significant issues, namely, related to improvement of public management and administration as well as modernisation of civil service and present viable ways to solve them. In other words, the main topic of every volume of the journal is virtually predetermined by the objective to react to the latest and most important issues.

The present volume of the "Viešasis administravimas" journal is dedicated to issues of importance that one has to solve in improvement of public management and administration and in modernisation of civil service with regard to modern processes of society democratisation and needs for development of knowledge economy as well as for acceleration of scientific and technological progress. The articles published in the present volume of the journal embrace two vast thematic fields.

First, it contains articles related to modernisation of civil service and increasing efficiency of public policies and management, as well as to improvement of public administration with regard to the latest needs:

- ♦ *to increase efficiency of civil service including usage of measures related to modernisation of civil servant education, training and capacity building systems, formation and*

further development of new systems having a substantially new quality, and to foresee preparation and implementation of a long-term strategy for civil servant training oriented towards establishment of a qualitatively new and efficiently functioning national civil servant corps;

- ◆ *activate processes of societal democratisation including formation of conditions for much wider involvement of different society layers and citizens in development and implementation of public practices as well as to perform versatile promotion of partnership between the public and private sectors, to develop cohesion and cooperation;*
- ◆ *form preconditions so that public policy decisions gain adequacy with the society's needs and are characterised by a high level of legitimacy, including foresight of public policy development being more based on scientific research and consequent results.*

Second, it contains articles related to development of a knowledge-based society and knowledge economy, acceleration of scientific and technological progress, as well as to modernisation of the higher education system, giving priority to the following issues:

- ◆ *development of the high technology sector and activation of innovations with regard to the needs of the knowledge-based society and the needs for formation of a knowledge-*

based economy, as well as to the increasing role of the high technology sector under the conditions of social-economical development internationalisation;

- ◆ *improvement in activities of higher education establishments, especially regarding needs for increasing quality of specialist preparation by providing future specialists with practical knowledge of an integrated nature and by developing practical abilities necessary in their future professional activities, as well as by foresight to increase efficiency in administration of higher education establishments, including implementation of measures intended for assessment of higher education institution activities.*

Despite the fact that the attitudes towards the issues analysed and their solving presented in the articles published here do not fully cover all the circumstances and peculiarities characteristic of the respective topics, one can expect the aforementioned ideas to be useful in promotion of much deeper understanding of the development and change processes ongoing in the contemporary society's life and in initiation of further research related to purposeful improvement of public management and administration, and to increasing efficiency in civil service activities.

We hope that the publications included in the present volume will be interesting and useful for the readers of our journal.

VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ UGDYMO IR MOKYMO SISTEMA: TOBULINIMO PRIORITETAI IR PERSPEKTYVŪS SPRENDIMAI

CIVIL SERVANT'S EDUCATION AND TRAINING SYSTEM: IMPROVEMENT PRIORITIES AND PERSPECTIVE DECISIONS

Eugenijus CHLIVICKAS, prof. dr.

Vilniaus Gedimino technikos universitetas
Lietuvos viešojo administravimo lavinimo institucijų
asociacijos prezidentas

Eugenijus CHLIVICKAS, Prof Dr

Vilnius Gediminas Technical University,
President of Lithuanian Public Administration
Training Association

Borisas MELNIKAS, prof. habil. dr.

Vilniaus Gedimino technikos universitetas
Lietuvos viešojo administravimo lavinimo institucijų
asociacijos akademinės tarybos pirmininkas

Borisas MELNIKAS, Prof Dr Habil

Vilnius Gediminas Technical University,
Chairman of Academic Board, Lithuanian Public
Administration Training Association

Santrauka

Viena svarbiausių sąlygų, lemiančių sėkmingą šiuolaikinės valstybės funkcionavimą ir tolesnio modernizavimo galimybes, yra veiksmingo valstybės tarnautojų korpuso sukūrimas ir prielaidų kryptingai tobulinti valstybės tarnybą sudarymas.

Savo ruožtu tarp tų veiksmų, kurie lemia valstybės tarnybos kokybę ir jos veiklos gerinimo perspektyvas, išskirtinai reikšmingais laikytini valstybės tarnautojų kvalifikacija ir kompetencijos bei valstybės tarnautojų ugdymo, mokymo, kvalifikacijos kėlimo sistemų efektyvumas ir atitiktis valstybės reikmėms bei visuomenės poreikiams ir lūkesčiams.

Akivaizdu, kad valstybės tarnautojų ugdymo ir mokymo sistemų sukūrimas, įgyvendinimas ir tobulinimas suvoktini kaip ypač svarbi prielaida iš esmės modernizuoti valstybės tarnybą, efektyvinti viešąją vadybą ir administravimą, gerinti valstybės valdymo kokybę, tobulinti pačią valstybę. Tai reiškia, kad valstybės tarnautojų ugdymo ir mokymo sistemų kryptingo kūrimo bei tobulinimo klausimai vertintini kaip reikalaujantys išskirtinio dėmesio tiek viešajai vadybai ir administravimui skirtų mokslinių tyrimų tematikos pasirinkimo bei tyrimų plėtotės prasme, tiek pagrindžiant atitinkamus valstybės tarnybai efektyvinti skirtus politinius sprendimus.

Pažymėtina tai, kad valstybės tarnautojų ugdymo ir mokymo sistemų kryptingo kūrimo bei tobulinimo dėlei turi būti apibrėžtos *esminės teorinės nuostatos*,

kuriomis būtų tikslinga remtis pasirenkant bei pagrindžiant atitinkamus tokioms sistemoms kurti ir tobulinti skirtus sprendimus, jiems įgyvendinti skirtos praktinės veiklos prioritetus.

Straipsnyje pateikiama autorių siūloma *konceptija*, kuria remiantis būtų galima Lietuvoje sukurti ir toliau tobulinti šiuolaikišką valstybės tarnautojų ugdymo ir mokymo sistemą. Pagrindinė šios koncepcijos idėja ta, kad šiuolaikinėmis sąlygomis valstybės tarnautojų ugdymas ir mokymas Lietuvoje turi būti grindžiamas tam tikrų *centralizacijos* modelių taikymu, numatant sudaryti prielaidas padidinti valstybės tarnybai ir jai modernizuoti skirtų ribotų išteklių efektyvumą.

Svarbiausios šios koncepcijos idėjos apibūdinamos detaliau: aprašomi valstybės tarnautojų mokymo sistemos tikslai ir uždaviniai, pagrindiniai principai, siūloma tokiai sistemai sukurti normatyvinę bazę. Pateikiami siūlymai, kaip parengti ir įgyvendinti tokiai sistemai sukurti reikalingą strategiją.

Straipsnis recenzuotas

Summary

One of the key conditions, determining successful functioning of a modern state and possibilities for further modernization, is the formation of effective corps of civil servants and building-up preconditions for purposeful development of civil service.

In turn, civil servants' qualification and competences, as well as efficiency of civil servants' education, training and qualification improvement systems and their conformance with state and society needs and expectations are considered exceptionally significant among the factors which determine the quality of civil service and perspectives of its activity improvement.

It is obvious that creation, implementation and improvement of civil servants' education and training systems are realized as an extremely important assumption to substantially modernize civil service, to make public management and administration more effective, to improve state management quality, and to refine the state itself. It means that the issues of purposeful creation and development of civil servants' education and training systems are assessed as demanding exceptional attention both in the meaning of scientific research topic selection and research development intended for public management and

administration, and when justifying respective political decisions intended for making civil service more efficient.

It should be noted, that regarding purposeful creation and development of civil servants' education and training systems, essential theoretical provisions must be defined. It would be purposeful to appeal to them when selecting and justifying respective decisions, intended for the creation and improvement of such systems, as well as practical activity priorities for their implementation.

The article provides authors' proposed conception, on the basis of which it would be possible to create and further develop modern system of civil servants' education and training in Lithuania. The main idea of this conception is that under contemporary conditions civil servants' education and training in Lithuania should be based on the application of certain models of centralization, predicting the preconditions for the increase of efficiency of limited resources intended for civil service and its modernization.

The most important ideas of this conception are described in more detail: the aims and objectives as well as the main principles of civil servants' education system are described; it is offered to create a normative base for such system. Proposals, how to prepare and implement a strategy necessary for the creation of such system, are presented.

NAUJASIS VIEŠASIS VALDYMAS: VIEŠOJO IR PRIVAČIOJO SEKTORIŲ PARTNERYSTĖ

THE NEW PUBLIC GOVERNANCE: PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP

Alvydas RAIPA, prof. dr.

Mantas DŪDA,

Kauno technologijos universitetas

Alvydas RAIPA, Prof. Dr

Mantas DUDA

Kaunas University of Technology

Santrauka

Demografiniai pokyčiai, globali ekonominė aplinka ir konkurencija – esminiai sparčių viešojo valdymo pokyčių veiksniai. Naujasis viešasis valdymas yra tradicinio viešojo valdymo formų ir naujosios viešosios vadybos evoliucijos rezultatas. Vienas svarbiausių naujojo viešojo valdymo komponentų yra viešoji ir privačioji partnerystė kaip itin svarbus tarporganizacinių valdymo tinklų derinys.

Straipsnyje dėmesys sutelkiamas į esminių teorinių konstrukčių, konceptų, elementų ir viešosios bei privačiosios partnerystės kokybinių parametrų analizę. Nepaisant skirtumų, egzistuojančių viešojo valdymo mokslinių tyrimų sferoje, šiandien teoretikai bando indikuoti ir aiškinti esmines šiuolaikinės modernios viešosios ir privačiosios partnerystės definicijas, tiesioginį ar netiesioginį poveikį, specifinius viešojo ir privačiojo sektorių sąveikos bruožus.

Viešosios ir privačiosios partnerystės teorijos vystymas neįmanomas be gilios kooperacijos, jungtinių sprendimų rengimo, partnerystės dalyvių veiklos, skaidrumo ir atskaitomybės, be strateginio mąstymo ir demokratinių interesų derinimo, socialinės atsakomybės supratimo ir įgyvendinimo privačiųjų bei viešųjų organizacijų veikloje. Socialinės atsakomybės bruožai kristalizuojasi kaip įvairių grupių trumpalaikių ir ilgalaikių interesų visuma, jungianti socialinės gerovės politikos kokybę, socialinių poreikių tenkinimo lygmenį, pensijų sistemas ir socialinės atskirties eliminavimą.

Straipsnis recenzuotas

Summary

Demographic changes, global economy and competition are main factors of increasing rapidly changes in public governance. The new public governance is a result of governance evolution from traditional forms of administration and especially from new public management doctrine. One of the most important components of new public governance is public-private partnerships as one of the forms of interorganizational networks combinations of governance.

The paper focuses on analysing the key points in the articulation of the theoretical concepts, constructs, elements and indicators of quality of public-private partnership. Despite the differences existing in the public governance scientific research sphere, today theoretics try to indicate and explain some general characteristics of sophistication public-private definitions and to analyse direct and indirect impact, specific features of modern public-private sectors relations.

Development theory of public private partnership is unavailable without deep analysis of cooperation, and joint decision making, transparency and accountability of participants of partnership, without strategic thinking and democratic mediation of interests, understanding social responsibility of private, public organization. Social responsibility features crystallize form a cluster of heterogeneous individual groups, short term as well as long term interests quality of social welfare policy, level of social needs satisfaction, pension system and elimination of social exclusion.

PILIEČIŲ DALYVAVIMAS PRIIMANT SPRENDIMUS: NAUJOJO VIEŠOJO VALDYMO KONTEKSTAS

CITIZEN PARTICIPATION IN DECISION MAKING: THE CONTEXT OF NEW PUBLIC GOVERNANCE

Alvydas RAIPA, prof. dr.
Jolanta BUŠKEVIČIŪTĖ
Kauno technologijos universitetas

Alvydas RAIPA, Prof Dr
Jolanta BUSKEVICIUTE
Kaunas University of Technology

Santrauka

Viešojo valdymo sprendimų kokybinę kaitą lemiančiais veiksniais ir rodikliais šiandien įvardijami inkrementinės transformacijos procesai, evoliucionuojantys nuo naujosios viešosios vadybos doktrinos naujojo viešojo valdymo link.

Straipsnyje analizuojami sprendimų rengimo ir įgyvendinimo procesai, jų ypatumai, susiję su valdymo pokyčiais. Svarbiausiais šiuolaikinio valdymo sprendimus veikiančiais veiksniais įvardijami kai kurie jau išryškėjusių naujojo viešojo valdymo rodiklių. Vienu svarbiausių viešojo valdymo determinantų laikomas strateginis viešojo valdymo pobūdis. Kiti itin svarbūs naujojo viešojo valdymo konteksto elementai yra tarporganizacinė, tarpsektorinė visų lygių organizacinė sąveika, išryškėjusios tinklaveikos, politikos ir vadybos tinklų, įvairių partnerystės formų tendencijos, darančios tiesioginį poveikį demokratiniam sprendimų rengimo ir įgyvendinimo pobūdžiui.

Viešųjų sprendimų rengimo ir įgyvendinimo procesų demokratizavimas tiesiogiai siejamas su pilietinės visuomenės plėtra, t. y. gerokai aktyviau veikiant interesų grupėms, institucionalizuotoms, asocijuotoms struktūroms, o piliečiams tampant ne tik vartotojais ir klientais, bet ir visateisiais socialiai orientuoto, humaniškesnio valdymo sprendimų priėmimo ir įgyvendinimo dalyviais.

Straipsnis recenzuotas

Summary

Nowadays, incremental transformation processes, evolved from the new public management towards the new public governance, can be named as the main factors and indicators, determinate qualitative change of public management decisions.

The article identifies the processes and peculiarities of decisions making and implementation, associated with management change. Strategic public management complexion is one of the main public management determinants. The others determinants are: inter-organizational and intersectoral interaction at all levels; inter-organizational networks relationships; divers' partnership forms, which directly influence democratic attribution of public decisions making and implementation.

Democratization of the process of public decisions making and implementation are directly associated with civil society development. It means that because of the active participation of interest groups, institutionalized and associated structures in policy making process, democratization processes allow citizens to become participants in public decision making and implementation processes.

MOKSLINIAIS TYRIMAIS IR ĮRODYMAIS GRĮSTA VIEŠOJI POLITIKA

THE PUBLIC POLICY BASED ON THE SCIENTIFIC RESEARCH AND EVIDENCE

Birutė MIKULSKIENĖ, prof. dr.
Mykolo Romerio universitetas

Birute MIKULSKIENE, Prof Dr
Mykolas Romeris University

Santrauka

Įrodymais grįstas požiūris veikia tarsi spaudimas viešajai politikai remtis racionaliais sprendimais ir skaidriais veikimo būdais, kurie gali padėti suinteresuotoms šalims geriau suvokti inicijuojamus pokyčius. Iškeliami daug realių praktinių taikymo apribojimų. Straipsnio tikslas – apžvelgti įrodymais grįstos viešosios politikos sampratą ir išnagrinėti metodologines, vadybines ir praktines prielaidas, kurios mokslinių tyrimų, kaip vieno iš viešosios politikos pagrindimo šaltinių, rezultatus paverčia viešosios politikos dalimi. Straipsnyje pagrindžiama, jog tam, kad mokslinis tyrimas taptų viešosios politikos sprendimo šaltiniu, būtinos tam tikros prielaidos, nusakomos trimis aspektais: a) mokslinio tyrimo turinio ir rezultatų interpretacija; b) mokslinio tyrimo organizavimas ir sąveika su viešosios politikos kūrimo procesu; c) mokslinio tyrimo sąveika su dalyvaujančiais veikėjais.

Straipsnis recenzuotas

Summary

There is permanent dissatisfaction about the way Lithuanian public administration use scientific research knowledge for public decision making. However, scientific knowledge effective transfer in to public decision making process is not self-oriented or spontaneous action. It challenges the research content quality on the one hand and the policy creation process on the other hand. The aim of this research was to discuss the evidence based policy concept and outline the methodological and managerial practical implications for successful use of scientific knowledge with the purpose to improve public decision making. The investigation let us draw the main managerial framework which is based on threefold aspect, such as a.) the research content quality including transformation scenarios ; b.) the research process interaction with policy creation cycles; c.) alignment of policy creation actors with researchers.

VALSTYBĖS ĮMONĖS: VALDYMO TOBULINIMAS

THE STATE ENTERPRISES: IMPROVEMENT OF MANAGEMENT

Erika RAGAUSKIENĖ

Vilniaus universitetas

Erika RAGAUSKIENE

Vilnius University

Santrauka

Ekonomikos krizė suformavo Vyriausybei ir valstybės valdymo institucijoms gana sudėtingą socialinį užsakymą – rasti naujų ir kartu gan reikšmingų valstybės biudžeto papildymo šaltinių. Straipsnyje parodyta, kad, siekiant esminio lūžio, didinant valstybės turto valdymo efektyvumą, būtina kryptingai tobulinti valstybės įmonių valdymą. Straipsnyje pateikti valstybės įmonių valdymo tobulinimui skirti tyrimo rezultatai. Atlikta valstybės įmonių valdymo sistemos atstovų apklausa parodė, kad esamas valstybės įmonių valdymo modelis leidžia užtikrinti geresnę kontrolę ir atskaitomybę, užkerta kelią savivalei ir piktnaudžiavimui, tačiau jis neapsaugotas nuo biurokratizmo, kišimosi į įmonių reikalus, politinės įtakos. Yra pagrindo teigti, kad šios respondentų nuostatos bus įvertintos transformuojant valstybės įmonių valdymą. Pažymėtina, kad ministerijų specialistai labiau nei įmonių vadovai pritaria valdymo funkcijų centralizavimui.

Vyriausybės patvirtinta valstybės valdomų įmonių efektyvumo didinimo koncepcija suteikia gaires valstybės įmonių valdymo transformacijai. Tačiau joje įtvirtintas valstybės įmonių strategijos subjekto supratimas yra ginčytinas, nes valdyboms suteikta kompetencija vertinti įmonės strategiją. Nors jų veikla, kaip deklaruojama, bus visiškai autonomiška prisiimant ir visišką atsakomybę. Siūloma valstybės įmonėms strategijas formuoti pasitiktiniu keliu: savininko atstovai ir valdybos formuoja savo strategines nuostatas ir ieško bendro sutarimo. Prasminga verslo segmentų ar / ir atskirų (ypač strategiškai reikšmingų) įmonių strategijas formuoti remiantis šalių analogų pagrindu. Reikšminga valstybės įmonių valdymo transformavimo sąlyga – profesionalių valdybų ir vadovų formavimas. Siūloma valdybas nebūtinai formuoti visose valstybės įmonėse. Valdyboms turi būti suteikta teisė skirti įmonių vadovus. Verta pasirinkti optimalų mūsų sąlygomis valdybų formavimo variantą, kuris leistų patikrinti profesines pretendentų kompetencijas, gebėjimą dirbti komandoje, išskirtinius asmenybės bruožus, o išskirtiniais atvejais ir moralines savybes. Tikslinga taip pat patikslinti ir valdybų formavimo koncepciją: ar tik susiejant valdybos narius su įmone darbo santykiais, ar orientuojantis į partnerystės ryšius su išorine aplinka ir kt.

Straipsnis recenzuotas

Summary

Economic crisis has compelled public enterprises to explore new management options. Currently used management model of state enterprises reached an impasse due to the plethora of reasons. Therefore, fundamentally new management decisions were necessary, with guidelines approved by the government and laid out in conception of increasing effectiveness in state enterprises. It is essential to agree with the provisions of management system's representatives of state enterprises regarding fundamental disadvantages of current model and to take into account their constructive proposals. It is assumed that conception of increasing effectiveness diminishes the competencies of the state enterprises as a strategic management body, by allowing only the evaluation and resolution of strategy's content disputes. This responsibility requires strategy preparation oriented towards strategic development guidelines of analogue countries.

It is recommended to select board members while using integrated procedures, which would provide the possibility to integrate professional competences and personal characteristics of applicants. "Traditional" selection processes cannot ensure this, where only prepared business plans by applicants are assessed. Nevertheless, authors propose to form boards only in the strategically important objects and provide them with the right to appoint managers of enterprises.

AUKŠTŲJŲ TECHNOLOGIJŲ SEKTORIUS: KŪRYBINGUMAS, INOVACIJOS, INTERNACIONALIZAVIMO PROCESAI

HIGH TECHNOLOGIES SECTOR: CREATIVITY, INNOVATIONS, INTERNATIONALIZATION PROCESSES

Boriss MELNIKAS, prof. habil. dr.
Vilniaus Gedimino technikos universitetas

Boriss MELNIKAS, Prof Dr Habil
Vilnius Gediminas Technical University

Santrauka

Straipsnyje analizuojami aukštųjų technologijų sektoriaus raidos ir plėtros procesai. Pagrindinis dėmesys teikiamas sinergetinių efektų generavimui ir sklaidai kaip esminei prielaidai plėtoti aukštųjų technologijų sektorių.

Parodyta, kad aukštųjų technologijų sektoriaus raidos ir plėtros procesai gali būti nagrinėjami sinergetinių efektų bei sinergetinių efektų generavimo ir sklaidos idėjų kontekste. Pažymėta, kad aukštųjų technologijų sektoriaus raidos ir plėtros procesai priskirtini sinergetinių efektų generavimo ir sklaidos procesų kategorijai.

Aukštųjų technologijų sektoriaus raidos ir plėtros procesai nagrinėjami ir vertinami atsižvelgiant į įvairias globalizacijos bei socialinės, ekonominės raidos bei technologijų pažangos internacionalizavimo procesų formuojamas aplinkybes. Parodyta, kad pagrindiniais prioritetais, aktyvinant aukštųjų technologijų sektoriaus raidą ir plėtrą globalizacijos bei internacionalizavimo procesų kontekste yra laikytini:

- ♦ inovacijų skatinimas visose naujų žinių generavimo srityse, ypač mokslinių tyrimų sektoriuose, studijų sistemose, pramoninėje gamyboje, technologiškai orientuotų paslaugų sektoriuose;
- ♦ tarpinstitucinė sąveika, orientuota į sinergetinius efektus;
- ♦ valstybės politika mokslo ir technologijų pažangos bei aukštųjų technologijų sektoriaus plėtros srityje, pasižyminti orientacijomis į internacionalizavimo procesų aktyvinimą.

Straipsnyje išryškinti aukštųjų technologijų sektoriaus plėtros Lietuvoje prioritetai.

Straipsnis recenzuotas

Summary

The high technologies sector's development and modernization processes are analyzed. The main focus is given to the synergy effects generating and multiplication as to the main precondition of the high technologies sector's development.

The high technologies sector's development and modernization processes could be analyzed in the context of the ideas of synergy effects, as well as of the ideas of synergy effects generating and multiplication: the processes of the creation and development of the high technologies sector may be attributed to the category of synergy effects oriented development processes.

The high technologies sector's development is an important priority of the social, economic and technological changes and development processes, especially – in Lithuania and in the European Union in general.

The high technologies sector's development and modernization processes are analyzed and assessed in the context of globalization and internationalization of the social, economic and technological development. The main priorities for the activation of high technologies sector's development and modernization in the context of globalization and internationalization could be defined:

- ♦ *innovation processes in all spheres of the new knowledge generating, especially – in the spheres of scientific research, education, in industrial production and high technologies oriented services;*
- ♦ *synergy effects oriented interinstitutional interaction;*
- ♦ *internationalization oriented state policies in science and technology and in the high technologies sector's development.*

The high technologies sector's development priorities in Lithuania are discussed.

ŠIUOLAIKINĖ AUKŠTOJI MOKYKLA: VEIKLOS VERTINIMAS

THE MODERN HIGHER EDUCATION INSTITUTION: ACTIVITIES ASSESSMENT

Stasys PUŠKORIUS, prof. habil. dr.
Mykolo Romerio universitetas

Stasys PUSKORIUS, Prof Dr Habil
Mykolas Romeris University

Santrauka

Šio straipsnio tikslas – pateikti šiuolaikinėje aukštojoje mokykloje vykdomos veiklos kompleksiniam vertinimui taikytiną metodiką. Straipsnyje numatyta identifikuoti dėstytojo veiklos vertinimo rodiklius, pasiūlyti vieną iš galimų būdų, kaip dėstytojo veiklos rezultatus integruoti į katedros ir fakulteto veiklos vertinimus. Identifikuoti dėstytojų indėlio apskaičiavimo rodikliai ir sukurta dėstytojų reitingavimo metodika, siūlomos katedros ir fakulteto įdirbio vertinimo metodikos.

Summary

The aim of this paper is to indicate the indexes used to evaluate professors activities and suggest one of possible way how incorporate their achievements into the department and faculty effectiveness. It is shown how to calculate these indexes and the rating method of professors achievements is created and methods of evolution of department and faculty is suggested as well.

Straipsnis recenzuotas

AUKŠTASIS MOKSLAS: STUDENTŲ PRAKTINIO RENGIMO TOBULINIMAS

HIGHER EDUCATION: IMPROVEMENT OF INTERNSHIP

Rolandas STRAZDAS, doc. dr.
Vilniaus Gedimino technikos universitetas

Žilvinas ŽIDONIS, doc. dr.
Mykolo Romerio universitetas

Rolandas STRAZDAS, Assoc Prof Dr
Vilnius Gediminas Technical University

Zilvinas ZIDONIS, Assoc Prof Dr
Mykolas Romeris University

Santrauka

Šiuo metu ES šalių, taip pat ir Lietuvos įmonės susiduria su silpnai parengtais praktiniu požiūriu mokymo institucijų absolventais. Studentų praktikų organizavimo gerinimas – vienas iš Nacionalinės studijų programos uždavinių. Šiame straipsnyje nagrinėjama studentų praktikų aukštosiose mokyklose problematika. Atlikus Lietuvos ir kitų ES šalių aukštųjų mokyklų praktikų organizavimo analizę buvo nustatyti du dominuojantys praktikų organizavimo modeliai „Top-down“ ir „Bottom-up“. Straipsnyje pateiktas praktikų organizavimo tobulinimas taikant „Bottom-up“ praktikų organizavimo modelį.

Straipsnis recenzuotas

Summary

Today EU including Lithuanian companies faces with the graduates lacking practical knowledge and skills. Improving the organization of internship is one of most important objective of National study programme. This article examines the issues of internship organisation at higher education institutions. Based on the analysis of Lithuanian and other EU higher education institutions, two dominant models of organization of internship were indentified – „Top-down“ and „Bottom-up“. The paper presents how to improve internship organisation at higher education institutions by applying „Bottom-up“ internship organisation model.